

A Diminished Nation in Search of an Empire

Historical reversals are hard to swallow, especially when a magnificent past is suddenly swapped with an ordinary present. To some extent, the psychodrama at the heart of Brexit reflects the inability on the part of the British establishment to come to terms with the diminished global role associated with the loss of the British Empire. Hardcore Brexiteers like Prime Minister Boris Johnson anchor their expectations for a bright future away from the European Union to a revival of the imperial past. They speculate about the emergence of an Anglosphere, centered on the United Kingdom and linked to the United States and Britain's other former colonies.... Like today's Brexiteers with their Anglosphere fantasies, their Victorian forebears aspired to replace the British Empire with a less intrusive Greater Britain. They believed that the British diaspora formed an organic unity. It was a single, transcontinental political community that could act as the guarantor of British supremacy, promoter of democratic principles, and custodian of global stability.

(fra: Edoardo Campanella: A Diminished Nation in Search of an Empire, foreignpolicy.com, October 24, 2019. Bearbejdet)

The Roots of Brexit

Britain has been a Great Power since the emergence of the nation-state in the 16th century, along with the French, Spanish, and Turks. The general strategic division of Europe from the defeat of the Spanish Armada in 1588 on was that France had the greatest army in Europe and Britain the greatest navy, and as it was an island, had little need for an army. It mainly engaged mercenaries to be its entry in topping up one side or another in the balance of power of continental nations and in some overseas activities. This is why there were Hessians in America fighting George Washington. Britain took what it wanted in the world, especially North America and India, where they evicted France; South Africa, where they evicted the Dutch; and Australasia. And Britain took a series of maritime transit points of great strategic value in maintaining its empire: Gibraltar, Malta, Suez, Singapore, Hong Kong, and Cape Town, in particular.

This system continued through the First World War, although Germany, unified at last by Bismarck in 1871, succeeded France as the greatest land power in Europe, and Britain and France had to fight side by side to contain Germany in the First World War, with American assistance needed to defeat it, and Britain, America, and the Russians were all required to subdue Germany in the Second World War. So great were the British exertions in these wars, and so energetic had national sentiment in their former colonial empire become, that Britain ceased to be one of the world's greatest powers. Russia replaced Germany as the greatest power in Europe and the U.K. became the principal American ally in denying hegemony in Europe to the Russians. Britain managed the descent to the second rank of the world's states with more dignity than any other country that has ever had to meet this challenge, because of the magnificent Churchillian contribution to victory over Nazism.

(fra: Conrad Black: The Roots of Brexit, nationalreview.com. September 9, 2019. Bearbejdet)

Brexit – Et Historisk Perspektiv:

Når det skal begrundes, hvorfor Storbritannien, primært England, nærer så stor modvilje mod det europæiske projekt, skal forklaringen ifølge mange analytikere findes i den imperiale fortid. Briterne (og igen mest englænderne) er aldrig kommet sig over tabet af det verdensomspændende imperium, der på

højden af sin magt omfattede en fjerdedel af klodens samlede areal og havde en befolkning på over 300 millioner mennesker, som solen aldrig gik ned over... I et større historisk perspektiv kan det konstateres, at forsøg på at forene det europæiske kontinent stort set altid er udgået fra enten Frankrig eller Tyskland. Napoleon og Hitler er naturligvis de mest berygtede, men ikke de eneste eksponenter for den fanatiske vilje til at skabe et kontinentalt imperium... Anderledes tager sagen sig ud fra britisk perspektiv. Først og fremmest er der det simple geopolitiske faktum, at Storbritannien er en ø adskilt fra kontinentet, hvilket historisk har givet mulighed for en anden politisk og kulturel udvikling end i det øvrige Europa... Storbritanniens geografiske placering (har) været en uvurderlig strategisk styrke og har medført dyrkelse af en ø-mentalitet - den såkaldte splendid isolation... Med andre ord udgør havet en voldgrav, der beskytter Englands rige... Lad blot kontinentet være kontinentet, England er noget særligt... Med denne vægtige forhistorie bliver det klart, hvorfor briterne har et så kompliceret og modsætningsfyldt forhold til Europa...

(fra Thomas Lie Eriksen: Brexit – Et Historisk Perspektiv. en-udenrigsanalyse.dk,

Webdokument fra DR - BREXIT: Identitetskrisen, der ryster Europa

Og det er ikke mere end godt 100 år siden, at solen aldrig gik ned over det britiske imperium. Da dronning Victoria døde i 1901, var Storbritannien verdens ubetingede supermagt, der strakte sig ud over fire millioner kvadratkilometer i alle verdenshjørner. I dag er der mørkt, når de sidste solstråler har ramt den skotske vestkyst. Gamle kolonier som Indien, Australien og Canada har for længst løsrevet sig fra den britiske krone, og i dag har landet kun et par håndfulde oversøiske territorier tilbage. Og selvom landet stadig har plads ved hovedbordet, når de store verdensaftaler bliver forhandlet på plads, så taler landet ikke den samme tyngde som tidligere. Der er intet der – som EU-medlemskabet – kolliderer med Storbritanniens opfattelse af landet som en global stormagt. For hver eneste gang der er en ny EU-regel eller beslutning, som går Storbritannien imod, så skrues der gevaldigt op for retorikken i den indenrigspolitiske debat og EU-modstanderne konstaterer tørt, at Storbritannien nu bliver "regeret fra Bruxelles". Spørger man Ole Helmersen fra CBS er Storbritannien i dag som en vægelsindet person, der stadig mangler at finde sit rette ben at stå på.

- Siden landet mistede sit imperium, har det endnu ikke helt besluttet sig for, hvilken rolle det skal spille i den globaliserede verden, og hvor det skal gå efter at få indflydelse. Det har ikke fundet det rigtige ben at stå på.

- Andre drømmer om et stærkere samarbejde med andre engelsktalende lande uden om EU, siger han og påpeger, at mange briter har en særlig stærk nationalitetsfølelse, som bunder i, at landet engang var et imperium, der vandt to verdenskrige.

- Det ligger formentlig i baghovedet på mange briter, at Storbritannien er noget exceptionelt, siger han.

(fra: Per Bang Thomsen og Ole Ryborg. BREXIT: Identitetskrisen, der ryster Europa. dr.dk/nyheder/webfeature/brexit)

Et Singapore on Thames: Boris Johnson drømmer om en ny maritim guldalder for Storbritannien

Søfart var selve den livsnerve, hvorom det britiske imperium blev opbygget. Skibene, og dermed havnenes betydning for samfundet, er dog stort set forsvundet. Det skal der laves om på, mener den nye britiske premierminister.

Den nyudnævnte premierminister, Boris Johnson, har lovet at bringe liv tilbage til de britiske havnebyer med oprettelse af op til seks frihavne, der skal gøre det attraktivt for skibe fra den store verden igen at dokke i byer som London, Liverpool og Newcastle. Han har talt om at skabe et Singapore on Thames - et skattefrit handelsområde med global tiltrækning. Tankerne om at genoprette Storbritanniens ry som en førende maritim nation er på sin vis selvfølgelig. Her er tale om en nation, der som ingen andre gjorde verdenshavene til både sit våben og sin levevej.

»Boris Johnsons idé lyder i mine ører som en romantisk drøm om at genoplive fortiden. En tilbagevenden til en guldalder, der ikke længere findes og ikke sådan kan genskabes. Det britiske imperium med dets kolonier og interesser over hele verden blev jo ikke til på fem eller ti år. Det var en lang udviklingsproces - det varede flere hundrede år, før London virkelig var verdens maritime navle,« siger Robert Blyth, der er kurator for Londons maritime museum. Det er i virkeligheden ikke særlig længe siden, at Storbritannien var en søfartsnationen over alle, og den hast, hvormed søfarten er forsvundet fra hverdagen, er i sig selv tankevækkende. Men skibene er væk og ligeså pakhuse og kajerne, der for 100 år siden strakte sig, så langt øjet rakte, ud mod Themsens munding. Hvorvidt det vil være muligt at genindføre en ny maritim guldalder for Storbritannien uden for EU's snærende bånd' med indførsel af frihavne, der skal tiltrække investeringer og muliggøre toldfri transport til og fra eksotiske egne af verden, er et godt spørgsmål.

Tanken appellerer utvivlsomt til den ældre generation af konservative, der husker havets betydning for briterne. Det er i meget høj grad til dem, Boris Johnson indtil videre har prøvet at sælge sit projekt om genfødslen af et stort Storbritannien.

(Fra: Jacob Illeborg, Et Singapore on Thames, Information, 30. juli 2019. Bearbejdet)

Britisk exceptionalisme - Hvordan Brexit kan forstås i et historisk lys

Storbritannien har altid været omgærdet af en vis anderledeshed, som forskere i et forsøg på at forstå har givet forskellige tilnavne. Typisk er den britiske anderledeshed blevet begrebsliggjort med betegnelser som britisk »exceptionalisme«. Det er en karakteristisk, der kommer til udtryk ved, at landet gennem historien har valgt andre »veje« end majoriteten af i øvrigt sammenlignelige lande.

Den oversøiske overlegenhed: I 1500-tallet var Spanien Englands primære fjende. Spanien udrustede en stor flåde – en armada – og sendte den mod England. Ad flere omgange blev den spanske flåde dog besejret. Herefter regerede England over verdenshavene i flere hundrede år op til 1900-tallet. Baggrunden herfor var ikke mindst den teknologiske og professionelle britiske fortræffelighed, som betød, at England var i stand til at forsvare sig selv udelukkende via landets flåde. I kontrast til Kontinentaleuropa var England derfor ikke nødsaget til at finansiere en dyr, stående hær ved hjælp af høje skatter. På det europæiske kontinent dannede sidstnævnte grundlag for etableringen af enevældige styreform. Dette undgik man i Storbritannien. Hermed har vi endnu en britisk exceptionalisme. En stående hær fik Storbritannien dog også i en periode. Det skete under Charles II (regerede 1630-1685), selvom fokuset forblev rettet mod den britiske flåde (»Royal Navy«). Netop dette anses som en afgørende faktor bag udviklingen med det britiske koloniale imperiums storhedstid i 1800-tallet.

Den fredelige imperieafvikler: I mellemkrigstiden stod Storbritannien bag verdens største imperium, som repræsenterede omtrent en tredjedel af verdens befolkning. Geografisk var imperiet udbredt over hele verden. Med stolthed kunne briterne sige, at »solen aldrig gik ned« i det britiske rige. Efter Anden Verdenskrig blev det britiske kolonirige afviklet nogenlunde fredeligt og gradvist i løbet af få årtier. I stedet for britiske kolonier etableredes der selvstændige stater, hvoraf mange forblev medlemmer af det

mellemstatslige »Commonwealth of Nations«, der i dag huser 52 medlemslande og den britiske monark som symbolsk overhoved. Man bør ikke undervurdere indflydelsen af den koloniale periode i britisk historie som baggrund for den udbredte patriotisme, der til stadighed hersker i landet. Hvis Storbritannien var i stand til at beherske en tredjedel af verdens befolkning, hvorfor skal man så underordne sig en organisation af så beskeden størrelse som EU? Og hvorfor skulle et land med stærke relationer til resten af verden ikke kunne etablere nye relationer på egen hånd? Sådanne spørgsmål synes nu og da at være omdrejningspunkt for britisk EU-medlemskabsdebat. Før såvel som nu frygter majoriteten af den britiske befolkning øjensynligt ikke at stå på egne ben.

(Fra; Nedergaard, P., & Henriksen, M. F. (2018). Britisk exceptionalisme: Hvordan Brexit kan forstås i et historisk lys. *Oekonomi og Politik*, 91(2: Brexit - et nyt Europa i støbeskeen). Københavns universitet. Bearbejdet).